

TV 2/DANMARK A/S
Rugaardsvej 25
5100 Odense C

København den 27. september 2005

Indslag om Triple A i nyhederne

Foranlediget af omtale i dagspressen om indslagene i TV 2|NYHEDERNE i dagene 17. og 18 juli 2005 om Triple A besluttede Radio- og tv-nævnet i henhold til § 44a i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004, at igangsætte en nærmere undersøgelse af sagen. Nævnet anmodede i den anledning TV 2/DANMARK A/S (i det følgende omtalt som TV 2) om en redegørelse, hvori TV 2 blev bedt om særligt at forholde sig til punkterne 2.1 og 2.4 i den af kulturministeren den 17. december 2003 udstedte tilladelse til TV 2 til at udøve public service-programvirksomhed.

Ifølge tilladelsens punkt 2.1 skal TV 2 ved informationsformidlingen lægge vægt på saglighed og upartiskhed, og ifølge punkt 2.4 må programmerne ikke på nogen måde må tilskynde til had på grund af race, køn, religion, nationalitet eller seksuel observans. TV 2 blev endvidere anmodet om at oplyse de nærmere omstændigheder ved indslagene, (jf. sagsfremstillingen nedenfor) herunder bl.a. om de angivelige bandemedlemmers deltagelse og om, hvorvidt politiets udtalelser forholder sig direkte til de bragte oplysninger om Triple A.

TV 2 har i sit hørings svar af 24. august 2005 indledningsvist henvist til pkt. 12 i den samtidig med public service-tilladelsen indgåede aftale om et bodssystem. Ifølge punkt 12 omfatter bodssystemet, som det fremgår af tilladelsens kapitel 2, såvel vilkår af kvalitativ karakter og vilkår af kvantitativ karakter. Ved bedømmelsen af om der er sket en tilsidesættelse af et tilladelsesvilkår efter aftalens kapitel 2, skal Radio- og tv-nævnet være opmærksom på, hvorvidt det pågældende vilkår i sin natur er kvalitativt eller kvantitativt. Der skal derfor lægges vægt på, hvorvidt der er tale om et vilkår, hvis efterlevelse umiddelbart kan måles og efterprøves, eller om der er tale om et vilkår, hvis efterlevelse beror på en skønsmæssigt præget vurdering.

TV 2 anfører i denne forbindelse:

Mediesekretariatet
Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon: 3318 6868
Direkte: 3318 685555
Telefax: 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
jf@mediesekretariatet.dkdk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52
Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

”Nærværende sag omhandler spørgsmål, som i sin natur er af kvalitativ art, og den redaktionelle beslutningsproces i forbindelse med enkeltindslag i fem nyhedsudsendelser i TV 2. Efter TV 2|DANMARK A/S’ opfattelse har Radio- og tv-nævnet næppe kompetence til at påtale eventuelle fejl i den redaktionelle proces i sager af denne karakter.”

Endvidere anfører TV 2 i sit høringssvar:

”Det journalistiske motiv til i TV 2|NYHEDERNEs regi at iværksætte research om indvandrerkriminalitet i Danmark beror på, at såvel Justitsministeriet som kriminalpolitiet har tilkendegivet, at indvandrerbandekriminalitet er en af de store trusler i dagens Danmark.

TV 2|DANMARK A/S henviser i den forbindelse til vedlagte pressemeddelelser fra Justitsministeriet og Rigspolitiet (bilag 1 og 2). TV 2|DANMARK A/S’ nyhedsledelse har vurderet, at emnet er af så væsentlig samfundsmæssig betydning, at der burde afsættes særlige ressourcer til research og dækning heraf.

.....

TV 2|NYHEDERNE har udelukkende haft som mål at tilvejebringe en redelig og velresearchet dækning af et væsentligt samfundsmæssigt tema, som er genstand for stor opmærksomhed i Danmark. Som det fremgår af nærværende redegørelse samt fra dagspressen, har TV 2|NYHEDERNE offentligt erkendt, at dækningen har været mangelfuld, og at indslagene – med den tvivl om dokumentationens lødighed, som efterfølgende er blevet tilvejebragt om Triple A’ s eksistens – ikke burde have været udsendt.

TV 2|DANMARK A/S fastholder imidlertid,

at indslagene ikke indeholder manipuleret materiale,
at de medvirkende to indvandrere i indslagene ikke er blevet lokket til at deltage under falske forudsætninger,
at TV 2|NYHEDERNE var i god tro med hensyn til Triple A ’s eksistens, da indslagene blev udsendt.”

TV 2 redegør endvidere for den faktuelle baggrund for de omhandlede indslag. Det fremgår af redegørelsen, at det var producenten fra produktionsselskabet ”No Compromise” og en fotograf fra produktionsselskabet ”M2M”, der den 27. juni 2005 på eget initiativ tog kontakt med TV 2 og oplyste, at de arbejdede på en dokumentarfilm om kriminelle indvandrerbander, og at

de skulle producere såvel en musikvideo som en dokumentarfilm om emnet.

TV 2 forklarer omstændighederne omkring interviewene og TV 2's egne optagelser med grupper af indvandrere, idet det understreges, at de interviewede fik tre dage til at trække deres udtalelser tilbage, ligesom TV 2 var af den opfattelse, at de via producenten fra "No Compromise" fik ordlyden af de redigerede indslag forelagt til godkendelse. De interviewede havde ifølge TV 2 selv udtrykkeligt ønsket, at al kontakt fra TV 2 skulle gå gennem deres producent hos produktionsselskabet "No Compromise".

Om interviewet med chefkriminalinspektør Per Larsen oplyser TV 2, at Per Larsen blev interviewet den 18. juli, og undervejs i interviewet anvendte en formulering, hvor han refererede til TV 2s indslag dagen forinden, hvorfor reporteren fik den fejlopfattelse, at Per Larsen kendte til gruppen Triple A. Misforståelsen blev først rettet fem dage senere, ved en fornyet kontakt til Per Larsen, efter at de interviewede havde trukket deres udtalelser tilbage. Det oplyses endvidere, at TV 2 den 18. juli kontaktede politiet i Avedøre for at høre, om politiet var bekendt med Triple A's eksistens. Hvidovre Politi meddelte samme dag på vegne af Avedøre Politi, at Hvidovre Politi ikke havde hørt om Triple A.

Efter indslagene den 18. juli 2005 henvendte begge de to interviewede sig til TV 2 med krav om at billeder/interviews ikke blev anvendt igen, ligesom de senere i gratisavisen Urban trak deres udtalelser tilbage og forklarede, at de troede, at de medvirkede i optagelserne til en musikvideo.

TV 2 forsøgte herefter at få kontakt med dels de interviewede, dels TV 2's kontaktpersoner i produktionsselskaberne. Først i begyndelsen af august fik TV 2 kontakt med producent og fotograf, hvilket dog ikke førte til nogen afklaring af sagen. TV 2 fremlagde den 5. august 2005 en redegørelse på nettet, der tillige omtaltes i TV 2/NYHDERNE samme dag. I redegørelsen beklages en række fejl bestående i sproglige udtryk, som der ikke har været dækning for i indslaget den 17. juli. Samtidig udtrykkes der i nyhedsudsendelsen beklagelse over, at en musikvideo er brugt som dokumentation

Efter en senere kontakt med producent og fotograf fra produktionsselskaberne oplyser TV 2, at kontaktpersonerne ikke ønskede at udtale sig eller kommentere forløbet. Dette skærpede TV 2's opfattelse af, at sagen fordrer yderligere belysning og research. Den 18. august gør nyhedschefen status: Der er kilder – unavngivne – der fastholder Triple A's eksistens, hvorimod andre kilder i det kriminelle miljø afviser Triple A's eksistens.

Den 19. august 2005 trak TV 2 historien om Triple A tilbage.

På baggrund af sin redegørelse giver TV 2 udtryk for, at følgende bør lægges til grund:

- a. De interviewede blev inden optagelsernes start grundigt briefet om, at optagelserne skulle bruges til en række historier i TV 2|NYHEDERNE om indvandrerbander og kriminalitet og et eventuelt kommende opgør med rockermiljøet.
- b. Begge indvandrere blev efter eget ønske maskeret.
- c. Oplysningerne om Triple A i indslaget den 17. juli 2005 fremkom på baggrund af interviewerens spørgsmål om, hvad Triple A betyder.
- d. De klip i indslaget, der indeholder uddrag fra musikvideoen 187, er klart identificeret med ident.
- e. Lyd og billeder i indslaget har ikke været genstand for manipulation, og TV 2|NYHEDERNE havde på udsendelsestidspunktet føje til at lægge til grund, at indslagene var godkendt af de medvirkende.
- f. TV 2|NYHEDERNE har offentligt den 5. august 2005 beklaget, at indslaget indeholder formuleringer, som der ikke er dækning for i indslaget ("stærk bevæbnet", "bevæbnet til tænderne" og "hårdkogte gangstere"), ligesom TV 2|NYHEDERNE har beklaget brugen af produktionsselskabets råbånd, som efterfølgende har vist sig kun at skulle bruges til en musikvideo og ikke en dokumentarfilm som først oplyst.
- g. TV 2|NYHEDERNEs research har vist sig meget vanskelig og tidskrævende i det pågældende miljø, og da det ikke lykkedes at tilvejebringe sikker og lødig dokumentation, besluttede TV 2|NYHEDERNE at trække historien om Triple A tilbage, jf. den som bilag 4 vedlagte pressemeddelelse af 19. august 2005."

Radio- og tv-nævnets udtalelse:

Radio- og tv-nævnet har behandlet sagen på sit møde den 27. september 2005 og skal udtale følgende:

Ifølge radio- og fjernsynslovens § 44a, har Radio- og tv-nævnet til opgave, at føre tilsyn med TV 2's public service-programvirksomhed og påtale overtrædelser af loven og bestemmelser fastsat efter loven samt vilkår fastsat i forbindelse med udstedelsen af tilladelsen.

Radio- og tv-nævnets tilsyn med overholdelsen af de nævnte vilkår fremgår af tilladelsens punkt 3.1. Herunder anføres det, at:

"Efter radio- og fjernsynslovens § 44a fører Radio- og tv-nævnet tilsyn med TV 2/DANMARK A/S' public service programvirksomhed.

Nævnet kan i den forbindelse påtale overtrædelser af loven og bestemmelser fastsat efter loven samt vilkår fastsat i forbindelse med udstedelsen af tilladelsen.

Nævnet kan endvidere afgive indstilling til kulturministeren om inddragelse af tilladelse udstedt i medfør af § 38a.

I henhold til lovens § 44a varetager Radio- og tv-nævnet endelig de opgave og funktioner, der følger af den mellem Kulturministeriet og TV 2/DANMARK A/S indgåede aftale om et bodssystem for tilladelse til at udøve public service- programvirksomhed, jf. afsnit 3.5."

Afsnit 3.5 omhandler sanktionsmulighederne, herunder bøder, inddragelse af tilladelse og bod.

Af nævnte vilkår er ikke alle omfattet af aftalen om bodssystem, ligesom ikke enhver overtrædelse af aftalen nødvendigvis vil udløse en økonomisk bod. Dette fremgår tillige af aftalens punkt 10, ifølge hvilken, Radio- og tv-nævnet afslutter sin behandling af en sag (der er omfattet af Aftalen) med at træffe afgørelse om, hvorvidt TV 2 har tilsidesat vilkår for tilladelse til at udøve public service-programvirksomhed, således som disse er opregnet i aftalen. Hvis nævnet vurderer, at en tilsidesættelse har fundet sted, kan nævnet tillige fastsætte den økonomiske bod for tilsidesættelsen.

Ifølge aftalens punkt 5 beslutter Radio- og tv-nævnet på baggrund af henvendelse fra offentligheden eller af egen drift, om det vil optage en sag om

tilsidesættelse af de vilkår der er opregnet i aftalens kapitel 2, til behandling.

Radio- og tv-nævnet vil således, når det handler om vilkår, der er omfattet af bodssystem-aftalen, kunne tage konkrete sager op til behandling. Dette gælder imidlertid efter Nævnets opfattelse også sager om tilladelses vilkår, der ikke er omfattet af bodsaftalen.

Ifølge tilladelsens punkt 2.1 skal der i udbuddet tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden. Ved informationsformidlingen skal der lægges vægt på saglighed og upartiskhed.

Som anført af TV 2 fremgår det af bodsaftalens punkt 12, at Nævnet ved bedømmelsen af om der er sket en tilsidesættelse af et tilladelsesvilkår efter aftalens kapitel 2, skal være opmærksom på, hvorvidt det pågældende vilkår i sin natur er kvalitativt eller kvantitativt. Der skal derfor lægges vægt på, hvorvidt der er tale om et vilkår, hvis efterlevelse umiddelbart kan måles og efterprøves, eller om der er tale om et vilkår, hvis efterlevelse beror på en skønsmæssigt præget vurdering.

Dette betyder dog ikke, at Nævnet ikke har kompetence til at behandle sager af kvalitativ karakter, men derimod, at Nævnet skal udvise en særlig forsigtighed i relation til at statuere overtrædelse af ikke målbare vilkår. Dette gælder ikke alene vilkår, der er omfattet af bodsaftalen, men alle kvalitative vilkår.

TV 2 stiller spørgsmålstegn ved, om Nævnet har kompetence til at påtale eventuelle fejl i den redaktionelle proces i sager af denne karakter. Radio- og tv-nævnets afgørelse tager imidlertid alene stilling til, hvorvidt der er sket en overtrædelse af vilkårene, hvilket som anført er særligt vanskeligt, når det drejer sig om vilkår af kvalitativ art.

Radio- og tv-nævnets afgørelse er baseret på en samlet vurdering af de udsendte indslag på grundlag af et gennemsyn af indslagene sammenholdt med de oplysninger, som TV 2 har givet i sin redegørelse.

Ifølge tilladelsens punkt 2.2 om anvendelse af eksterne producenter, fremgår det, at nyheds- og aktualitetsprogrammer på TV 2 fortrinsvis tilvejebringes ved egenproduktion, mens TV 2 frem til udgangen af 2008 er forpligtet til primært at tilvejebringe øvrige programmer ved bestilling i entrepris og ved indkøb fra eksterne producenter.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at TV 2 anvender eksterne producenter ved tilvejebringelsen af nyheds- og aktualitetsprogrammer, men den foreliggende sag har givet Nævnet anledning til overvejelser om, hvorvidt TV 2 – som public service-station med en forpligtelse til i udbuddet bl.a. at tilstræbe kvalitet, jf. tilladelsens pkt. 2.1 – har et særligt ansvar i relation til at sikre de eksterne produktionsselskabers seriøsitet.

Radio- og tv-nævnet er af den opfattelse, at TV 2, når stationen undtagelsesvis anvender eksterne leverandører af nyhedsindslag, bør have fuld sikkerhed for disses professionelle standard, særligt når det omhandlede emne er både væsentligt og kontroversielt.

Efter Radio- og tv-nævnets opfattelse har TV 2 i forbindelse med indslagene om Triple A ikke levet op til sin forpligtelse i denne henseende.

Tilladelsens krav om, at der skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed i nyhedsformidlingen, indebærer tillige en forpligtelse til at udvise omhu, særligt når der er tale om præsentation af indslag om et væsentligt samfundsproblem. Stationen har hermed ikke alene et ansvar for oplysningers korrekthed, men skal også udvise omtanke ved præsentationen af indslaget. Dette gælder med større vægt, når der som i den foreliggende sag er tale om en hovednyhed, der følges op dagen efter.

Radio- og tv-nævnet har i sin afgørelse lagt vægt på følgende:

1. At det ikke er ganske klart, hvornår der sendes klip fra videoen og hvornår der er tale om indslag, der er optaget af TV 2. TV 2 understreger i sin redegørelse, at de klip i indslaget, der indeholder uddrag fra musikvideoen 187, er klart identificeret med ident. Imidlertid viser et gennemsyn af de indsendte bånd, at speaken én gang – et stykke henne i det første indslag om Triple A – nævner, at der vises indslag fra "videoen one, eight, seven", ligesom det under visningen af indslag fra videoen ganske kort er angivet, at indslaget er fra "videoen 187".

Identifikationen er ganske uklar og indholdsløs. Ident'en er så lille og kortvarig, at det er tvivlsomt, om seerne opfatter, at der er tale om en video, ligesom det ikke fremgår, hvad videoen "187" står for.

2. At interviewet med chefkriminalinspektør Per Larsen fremstår for seerne som havende en direkte relation til Triple A, hvilket ikke er tilfældet, og ifølge TV 2 skyldes en misforståelse. Det forekommer uforståeligt, at Per Larsens angivelige kendskab til Triple A alene skulle bygge på en tilfældig udtalelse fra chefkriminalinspektøren, når hele indslaget – herunder inter-

viewet med Per Larsen, således som indslaget bringes – handler om Triple A.

3. At der i indslagene hersker nogen tvivl om antallet af de organiserede indvandrere, som ikke søges afklaret. TV 2 nævner antallet 1000 som organiserede indvandrere, hvilket dagen efter nedjusteres til hundreder, og i et interview herefter igen angives til 1000. Selvom dette ikke bekræftes af chefkriminalinspektør Per Larsen, henvises der til, at der ifølge Rigspolitiets særlige afdeling for bandekriminalitet er omkring 1000 unge indvandrere organiserede i grupper som Triple A. TV 2 nævner ikke dette forhold i sin redegørelse.

4. At TV 2 øjensynlig ikke forholder sig til/kommenterer, at chefkriminalinspektør Per Larsen anslår, at der i København findes 50-100 organiserede "hårde nysere" og på landsbasis adskillige hundreder, uanset at dette ikke passer med stationens oplysninger om antallet, ligesom stationen ikke kommenterer/forholder sig til, at MF Tom Behnke klart afviser, at der skulle være tale om så mange som tusinde organiserede, idet han hævder, at der ikke er 1000 mand her i landet, der samarbejder, hvis der var det, så ville vi have hørt om det – langt tidligere.

Radio- og tv-nævnet finder ikke anledning til at stille spørgsmål ved TV 2's udsagn om, at de organiserede indvandrerbander er et samfundsproblem af aktuel og betydelig relevans, og heller ikke ved TV 2s intentioner, men dette ændrer ikke ved det faktum, at der som påvist – og erkendt af TV 2 – er betydelige mangler ved de udsendte indslag.

Radio- og tv-nævnet finder, at manglerne er så alvorlige, at der er tale om en overtrædelse af vilkåret i tilladelsens punkt 2.1 om, at der ved informationsformidlingen skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed.

TV 2 har i sin research, sin udsendelse af nyheden og dens ordlyd overtrådt kravet om, at kvaliteten i programvirksomheden ved informationsformidlingen bl.a. skal sikres ved, at der lægges vægt på saglighed og upartiskhed.

For så vidt angår spørgsmålet om overtrædelse af bekendtgørelsens § 3, stk. 3, understreger TV 2 i sin redegørelse, at indslagene ikke i strid med tilladelsens punkt 2.4, har tilskyndet til had på grund af race, køn, religion, nationalitet eller seksuel observans.

Radio- og tv-nævnet finder, at det er væsentligt at have for øje, at programmer med et indhold som nyhedsindslagene om Triple A, kan være eg-

nede til at skabe frygt og had i befolkningen. Dette skal selvsagt aldrig være til hinder for udsendelse af dokumenterede og korrekte informationer, men der vil dog altid kunne stilles krav til en public service-station om en ansvarlig præsentation af en nyhed.

Selvom de bragte indslag således anses for at være egnede til at skabe had, er der dog ikke tale om, at TV 2 har tilskyndet hertil. TV 2 har således ikke overtrådt bekendtgørelsens § 3, stk. 3, og tilladelsens punkt 2.4.

Afgørelse

Uanset at TV 2 den 19. august 2005 har trukket historien om Triple A tilbage træffer Radio- og tv-nævnet på baggrund af ovenstående afgørelse om, at TV 2 med sine indslag om Triple A har overtrådt vilkåret i tilladelsens pkt. 2.1 om, at der ved informationsformidling skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed.

Radio- og tv-nævnet har ikke fundet anledning til at overveje, om overtrædelsen kunne medføre betaling af en bod i henhold til aftalen om et bodssystem jf. bilag 5 til TV 2's tilladelse til public service-programvirksomhed.

Radio- og tv-nævnet anmoder TV 2 om senest den 1. november 2005 at indsende en redegørelse for, hvorledes stationen fremover sikrer saglighed og upartiskhed i nyhedsformidlingen.

Christian Scherfig
formand

/Jette Fievé
nævnsssekretær